

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr. minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Hieronymi és a jegyzők.

Arad, márczius 6.

Ma érkezett haza Aradmegye jegyzői karának tekintélyes számu küldöttsége Budapestről, a hol a belügyminiszternek a maguk és küldöik köszönetét fejezték ki azért a fényes rehabilitációt eredményezett védelméért, melylyel Hieronymi a magyar jegyzőket indokolatlanul megtámadott Kovács páternek, a nemzeti párt alelnökének vádjait visszautasította s meleg hangon nyilatkozott a jegyzők adminisztrációs állásának kiváló fontosságáról.

A tisztelgő jegyzők hazatérve az elragadtatás igazi hangján beszélnek Hieronymi újabb enunziációjáról, a mely meggyőzte őket arról, hogy a belügyminiszter méltányolja ügybuzgó működésüket s személyében olyan védővel dicsekedhetnek, a ki minden jogtalan támadást fedezni s a rágalom nyelvét mindenha elnémitani tudja.

Aradmegye jegyzői kara a multban és jelenben teljes mérvben reászolgált azért, hogy a kormány szakminisztere elismerje emlékezzék meg róla s — mi

Az — reá fog szolgálni a jövőben is kivüli kiizottabb arányban, mert lehetgylő az a belügyminiszter jeles elismerésű kiizott kifejezésre jutott, ne fokozná az ambíciót s ne ösztönöznék arra, hogy adminisztrációs kötelességeket is rójjanak le.

Ha van Magyarországon vármegye, a melynek jegyzői kara valódi missziót teljesít, ugy Aradmegye jegyzői kara kétszeresen az. A mi megyénk jegyzőire nemcsak a közigazgatás községi végrehajtásának súlyos felelősséggel járó feladata nehezedik, hanem a mi sok nemzetiséglakta megyénkben még a magyarosodás előmozdításának hazafias kötelessége is vár.

Jól esett nekik, de jól esett nekünk is a belügyminister azon kijelentését hallani, mely szerint Magyarország jegyzői kara hazafias kötelességeinek lankadatlan ügybuzgalommal tesz eleget. A belügyminister ezen enunziációját a legfényesebben igazolja az aradmegyei jegyzői kar hazafias működése. Megyénkben különösen nehéz helyzete van a gyöngén dotált s közigazgatási teendővel túlhalmozott jegyzőnek. Könnyű egynemzetiségű lakosokkal bíró vármegyékben jegyzői hivatalt viselni, de annál nehezebb ott, a hol nemcsak rendes hivatalkezelés és pontos kötelességtudás kell, hogy jellemezze a hivatása magaslatán álló jegyzői kart, — hanem a nemzetiségek örök surlódásai közben a magyarosítás, a hazafias ébrentartásának nagy kötelességét is teljesíteni kell.

Ilyen nehéz helyzete van az aradmegyei jegyzői karnak, a mely ugyszólván preczizirozott intézkedési jogkör nélkül egészséges közigazgatási állapotokat ápol és fejleszt Aradmegyében.

Jegyzői karunk — mint a belügym-

niszter előtt a tisztelgő küldöttség vezetője kijelentette — törhetlen hiva minden szabadelvü reformtörekvésnek.

Ez a kijelentés nemcsak igaz, de jellemző is jegyzőink testületére nézve. Jellemző azért, mert biztosítékát képezi a jövőre nézve annak, hogy Aradmegye közönsége hü marad hagyományos szabadelvüségéhez s mindenha fennen fogja lobogtatni azt a zászlót, amely alatt jegyzőink Budapestre vonultak.

Hieronyminak immár másodszor megnyilatkozott elismerése szolgáljon buzdításul jegyzői karunknak a jövőre nézve, fokozza megyénk közigazgatási fejlődésére, a magyarosodás szent ügyének előmozdítására irányuló törekvéseiket.

Ha ezek a törekvések érvényesülni fognak, akkor fel kell, hogy derüljön s fel is fog derülni a jegyzői kar számára a már közeli szebb jövő.

Ugy legyen!

X.

BELFÖLD.

Egyházi férfiak a polgári házasságról.

Esztergomi levelezőnk a herozegprímás udvarához tartozó magas állásu egyházi férfiakhoz azt a kérdést intézte, hogy a katolikus egyház a kötelező polgári házasság, fakultatív polgári házasság és szükségbeli polgári házasság közül melyiket tűrné szivesebben? Valamennyien egyöntetűen kijelentették, hogy minden fajtájú polgári házasságot perhorekálnak, mert az egyházra valamennyi

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Miért nem lettem násznagy.

Sok ismerősöm intézett kérdést hozzám részint szóbelileg, részint levél útján, hogy miért nem lettem én násznagy a Cziko Gábor lakodalmán?

Eleinte mosolyogva adtam, hogy ezt a kis mellőzést ügybe sem veszem. Voltam már násznagy életemben ötször: elég az nekem.

De tegnap éppen a tizenhetedik atyámfia szoritott meg ezzel a kérdéssel és ugy kell hinnem, hogy nem az utolsó, a ki még ezzel a kérdéssel előhozakodni fog.

No hát, hogy valahára végét szakítsam az oknélküli való faggatásoknak, elmondtam, hogy miért nem lettem násznagy a Cziko Gábor lakodalmán, akinek pedig az apja régi jóbarátom, távoli rokonom és tarokk-kompanistám — éppen husz esztendő óta.

Cziko Adám — mint azt önk is tudják — sertéskereskedő és földbirtokos. A sertésekből vásárolta a földbirtokot azért, hogy a sertéskereskedő czimet jogosan sarokba dobhassa. Bántotta, hogy bemutatás alkalmával többen kínos pauzát tartottak a nem éppen rosszhangzásu czim kimondásánál, így: sertés-kereskedő.

Gábor fia már be is éri az egyszerű földbirtokos czimmal, bár tagadhatatlan, hogy a sertéskereskedésből ma is több hasznot látnak külön-külön, amint a földbirtokból együtt-veve.

Mikor Gábor életének huszonötödik évét elérte és a bajusza szépen kunkorodni kezdett, az apja, Adám tarokk közben így szolt hozzám:

— Te Jóska, jó volna ezt a Gábor gyereket megházasitanunk. . .
— Nem rossz gondolat, mondtam.
— Rajtad sok áll. . .
— Hogyan? kérdém kíváncsian.
— A fiúnak ugyanis. . . hm. . . igen tetszik a Csanádi Mihály ur Katiczája. Ugyes leány, szellemdus, művelt. . .

Megvallom, hogy ez utóbbi két felfedezés egy kicsit megdöbentett; de unokabátyám leányáról lévén szó, megnyugodtam benne. De hát a derék Katicza lehet csakugyan szellemdus és művelt leány is, csak én nem tudok róla.

— Aztán — folytatá Cziko Adám — a leány, ugy hiszem, módos is? Tudod a sertésüzlet és a birtok sok befektetést megtűr. . . de ki is hajta magát. . . aztán csak az övék marad, vagy mi?

— Ugy van! Azonban hogy mennyi hozománya lesz a kis Katiczának, bizony nem tudom. Az apja gazdatiszt gróf Somberkynél és ez is valami.

A dolog egyidőre annyiban maradt. Egyszer azonban ismét megszóltott tarokkozás közben Cziko Adám.

— Te Jóska! Gábor volt már viziten Csanádiéknál. Tánczolt a leánnyal a tűzoltó bában. S tudod-e, hogy a kis leány tetszik?! A jövő héten a fiammal együtt megyünk

Csanádiékhoz; pár száz darab fiatal fajsértést veszünk a grófi uradalomtól. Ez éppen jó ürügy volna, hogy összehozzuk a fiatalokat. . . Ha irlnál néhány sort Miska bátyádnak s abban ugy finomul érintened e dolgot, talán a vásárra nézve is könnyebben összeférnének. . .

— Jó, irni fogok.

— Tudod, szeretem a nyilt kártyát. . .

Ezt csakugyan tapasztaltam is, tarokkozásnál ugyanis nem egyszer vettem észre, hogy Cziko Adám barátom az én kártyámba pillantgat megirtam hát a levelet az unokabátyámnak.

Pár nap mulva az én Gábor barátom a Katicza „igen“-jével az apja pedig a grófi uradalomból származó több száz fajbeli fiatal ártánnyal kerültek haza.

A többiről aztán csak ugy mellékesen értesültem. Hallottam ugyanis, hogy az olcsón megvett sovány ártányok, mint kövér sertések jó drágán vissza kerültek megint az uradalomba.

Több hónap telt aztán, mikor egy, — a novellairóknál gyakran emlegetett — ködös novemberi estén Csanádi Miska unokabátyám dühösen rontott be hozzám:

— Te Józsi, miféle szemtelen ember ez a te barátod, ez a hogy is hívják — Cziko Adám?

— No?

— Te ajánlottad be hozzám azzal az akasztófára való fiával, azzal a Gáborral!

Nem tagadhattam el.

veszedelmes és utolsó leheletig harcolni fognak, hogy a javaslatból törvény ne legyen. Ha azonban törvényvé válik, meghajolnak és az agitáció az egész vonalon megszűnik. Legtűrhetőbbnek mondták a kötelező polgári házasságot, a más fajtájukat ellenben elviselhetlenebbnek tekintik. Schopper György rozsnyói püspök is, akit egyházi körökben is a legszélsőbb agitátorok vezérének tekintenek, az egyházra a legelviselhetőbbnek és legtűrhetőbbnek a kötelező polgári házasságot tartja, a fakultatív polgári házasságot ellenben az egyházra nézve hasonlíthatlanul veszedelmesebbnek nyilvánította. Egyik egyháznagy megmutatta levelezőnknek Schopper egyik munkáját, melyet 1868-ban adott ki Pesten és ennek 36. szakaszában ez világosan ben foglaltatik. Világos, hogy a püspökök három „elkerülhetlen rossz” közül leginkább mégis a kötelező polgári házassághoz hajlanak. Apponyi legujabb egyházpolitikájáról kijelentették, hogy nem tudnak biztos véleményt alkotni arról, mit akar és amit akar, hogyan akarja.

Aradmegyei jegyzők a belügy-miniszternél.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Budapest, március 6.

Az „Aradi Közlöny” ma megjelent számának táviratai közt említette, hogy az aradmegyei jegyzők tegnap testületileg tisztelegtek Hieronymi Károly belügyminiszternél, hogy személyesen is kifejezzék köszönetüket, a miért a jegyzői kart a képviselőház ülésén történt aljas rágalmozások miatt oly szépen és nemesen védelmébe vette. Váztalosan közöltük a miniszter feleletét is s most tudósításunkat az alábbiakkal egészítjük ki:

A tisztelgő deputációt d. e. fél 11 órakor Boros Beni orsz. gyűlési képviselő vezette a belügyminiszter elé, ki a képviselőház egyik termében fogadta a tisztelgőket. Kötő Károly, az aradmegyei jegyzői egyesület elnökének vezetése alatt megjelentek: Bárdy, Mózes Mihály, Orody Nándor, Zaránd, Bufta, Bildhauer, Totterer, Skonda, Momák Flórián, Vassóczy Ferencz, Zászó Mózes, Borsos, Nika, Jung, Strasser, Barkó, Horváth, Suhajda, Gherba, Keresztes L., Keresztes Kálmán, Lovich, Steeger, Putits, Balta, Török, Oláh Arpád, Lovich Dezső, Popeszkó, Karácsonyi,

Oánya, Papp Miklós, Kurta, Marsó, Székalla Zorád és Kovacevits jegyzők.

Boros Beni orsz. képviselő előadta a deputáció tisztelegésének okát s azt jóakaratu figyelmébe ajánlta a miniszternek.

Kötő Károly elnök beszélt ezután, ki nek lendületes, eszmedus beszéde szó szerint így hangzik:

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Az Aradmegyei jegyzői kar küldöttei eljöttek, hogy Nagyméltóságodat mint a közgazgatás fölmentjét, mint a szabadelvű reformok bajnokát és mint karunk kiváló jóakaróját és védelmezőjét, szívük és lelkük egész melegevel üdvözölgék: — s eljöttek, hogy a benső hála és köszönet koszoruját tegyék te Nagyméltóságod kezeibe akkor, a midőn az ország színe előtt csuffá tett községi és körjegyzők védelmére, nemes szíve sugallatát követve, az országházban rokonszenves szavai elhangzottak.

Mert ha sértett önéretünk felháborodásával vettük a hirt, mely az ellenünk szórt rágalmozat világgá vitte, s ha az első meglepetés kinos benyomása alatt szavunk elállott: kétszeresen fölemelt bennünket Nagyméltóságod febr. 21-iki nyilatkozata, mely az igazságnak megdönthetetlen, tényekkel is támogatott érveivel bebizonyította a vádak valótlan-ságát.

A jegyzői hivatal, Kegyelmes Uram! oly gyűjtő állomásnak tekinthető, a hol az állami adminisztráció nagyon és sokféle szála a végrehajtásnál egy csomóban össze futnak, s a jó exektivának az a főkelléke, hogy a csomót helyesen oldja meg s össze ne kuszálja. Tagadhatlan, hogy a helyes megoldás sok tekintetben a jegyző egyéniségétől, annak értelmiségétől, szorgalmától és újszerűségétől függ, s hogy e tekintetekben a jegyzői kar hivatása magasztalan áll, bizonyítja az egyes községek fakadó virágzása, kulturális irányban való előhaladása és vagyoni jóléte.

Avagy lehetséges volna-e a jegyzők oly erkölcsi súlyedsége mellett, minőt a vád hangzatosított, hogy községeink a kor követelményeinek hódolva, az új és díszes középületeket, városházat, templomot, iskolákat stb. emeljének, hogy törzsvagyont — nem ritkán nagykiterjedésű pusztákat — szerezzenek, hogy vasutakat, közutakat, csatornákat és távbeszélőket létesítsenek? avagy lehetséges volna-e, hogy közművelődési, közegészségi s általában jótékonycélokra annyit áldozzanak, a mennyit tényleg áldoznak?

Avagy hihető-e, hogy az a megyei hatóság, mely a magas kormányfővel szemben közvetlenül felelős a végrehajtásért, megtűri a községek élén oly közegeket, kik a romlottság és erkölcsi súlyedés oly fokán állanak, hogy a börtönre mindannyian meglegyenek érve?

Nem, Kegyelmes Uram! ily állítás ok nélküli, sensatióra alapított nyilvános kipelengérezése a külföld előtt nemcsak a jegyzői karnak, hanem az ország összes törvényhatóságainak, mert ha az igaz lenne, nem állnának ma Nagyméltóságod előtt az Aradmegyei jegyzői karnak közszolgálatban megöszült veteránjai, s nem érhetné el közülök a 40—50 éves szolgálati időt egyetlen egy sem, mert az igazságszolgáltatás sújtó keze már rég eltemette volna őket erkölcsileg.

S ha mégis itt-amott, szórványosan baj van, — mert hogy ily nagy testület kebelében baj sohase legyen, fel sem tételezhető, a nélkül, hogy ezért az összeség elítélhető volna — ennek oka nem kizárólag az egyéniségben, hanem főleg a mostani, immár tartóhatatlan rendszerben keresendő.

Hiszen tekintsük csak pl. Aradmegye viszonyait szerint azt, hogy a legnépesebb községekben, a hol az irodai teendők 4—5 embert foglalkoztatnak, teletöltéssel a jegyzőn kívül senki sem bír, s ha még oly apró tévedések vagy hibák követtetnek is el, azok sohasem iratnak a hibát elkövető segéd vagy kezelő személyzet, hanem mindig a jegyző rovására; s tekintsük azt, hogy mai jogszabályaink szerint a jegyző bár nagyközségekben egyenlő sorban felelős a bíróval együtt a végrehajtásért, intézkedési joggal meg nem bír, s ügybuzgalma ép e miatt igen gyakran megtörik a mellé rendelt előjárók lanyhaságán: s akkor tisztán fog előtűnk állani a mai rendszer tarthatatlansága, s különösen az, hogy a kvalifikációhoz kötött jegyzői állást kezelési teendőkkel túlterhelni a közigazgatás ártalmára szolgál; ellenben őket bizonyos teendőktől felmenteni, s az egész közigazgatási szolgálatban intézkedési hatáskörrel felruházni, nemcsak a jegyzők értelmiségének, hanem a közszolgálat kívánalmainak is teljesen megfelelő.

S épen e hiányokon van hivatva segíteni a Nagyméltóságod gondos előkészítése alatt álló községi törvényjavaslat, melynek eddig kiszivárgott intézkedései bennünket teljes megnyugvással töltönek el.

Engedje meg azért Nagyméltóságod remélünk azt is, hogy e reformok életbeléptetése által előidézett új állapotok a mi háttünknek sem fognak hátrányára válni, elfogadva azon alapigazságot, hogy jólel ministráció csak úgy képzelhető, ha az ilyen zetek anyagilag is függetlenek, — egy vadalmazásaink osorbitatni — nem fe-

E reményben s e hittel és bizalommal Nagyméltóságod iránt kívánjuk, hogy a mindenható Nagyméltóságodat hazánk üdvére a boldogítására nagyon sokáig éltesse.

Hieronymi Károly belügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy nagyon szívesen látja a jegyzői egyesület s kijelentette,

— No csak képzeld! Pár hónappal ezelőtt megkérte a Katicza leányom kezét... Te ajánlottad volt; a leányommal több bálban táncolt; tetszett neki, mert jóra való fiúnak mutatta magát és képzeld...

— Képzelem.

— Ej, nem is képzelheted: a viszonyt felbontotta! Oly sértő módon viselte magát a tyukodi nőegylet estélyén Katiczával szemben, hogy a szegény leány sirva jött haza. Ma pedig visszaküldtük a jegygyűrűt.

Láttam, hogy egyéb keserűség is emészti a derék unokabátyámat, de arról nem akar szólni.

— No ez disznóság! szoltam fejcsóválva s csak azután vettem észre, hogy ezzel az utóbbi szóval mennyire a szegfejére ütöttem.

— Ez több annál — alávalóság!

Vigasztalni kezdtem.

— Ne töprenkedjél felette bátyám. Az a fiú önben is egy neveletlen tuskó, egy valószínű tökfikó, a kinek házi nevelése annyi sincs mint egy jóra való borbélylegénynek. Nem csoda, hisz a sertések között nőtt fel!

— Igazad van, hagyá helyben Csanádi Mihály. Nekem sohase tetszett, anynyi bizonyos.

— Aztán, folytattam belemelegedve, miután őszinteséggem az elkeseredett apára látható jótékony hatással volt, miféle parthie is volna egy olyan szelleműs, kedves, okos kis leánynak, mint a te Katiczád egy sertéskereskedő... Mert az, hiszen tudod!

— Na ami azt illeti, mondá neki pirosodva

unokabátyám, az nem utolsó és hasznos foglalkozás.

— De ha legalább nevelése volna, zугtam neki keseredve, de az nincs...

— Tökfikó!

— Ostoba!

— Paraszt...

— Jellemtelen!

Unoka bátyám elszit néhány szivaromat és némi megnyugvással távozott tőlem.

En pedig mint rendesen együtt tarokkoztam tovább is az én Cziko Adám barátommal, ki elő se hozta a dolgot, már mint a Gábor fia szakításainak történetét. En is jobbnak láttam hallgatni vele.

Néhány hét múlva azonban az utcán majd levett egy nyáj lekonyult fült, sovány sertés, melyet négy bojtár hajtott a házam előtt el a Cziko Gábor városvégi csürje felé. Hm.

Megtudtam, hogy ezek is a gróf Somberki uradalmából valók.

— Hm!

Két hét múlva magától Cziko Adámtól hallottam, hogy Gábor fia esküvője csak napok kérdése a kis Csanádi Katiczával.

— Igen? Kérdem meglepetve. Hiszen ugy volt, hogy abban marad a dolog?

— Eh, bolond beszéd volt csak! Egy kis gyerekes félreértés volt ugyan a fiatalok között, de az csak olyan muló dolog, mint a tavaszi felhőzés.

Megvakartam a fejemet s igen kellemetlen érzést keltett bennem, mikor eszembe ju-

tott hogy unokabátyám előtt milyen őszinte nyilatkozatokat tettem a derék és becsületes Cziko Gáborról. Csak az vigasztalt, hogy az após se igen marad hátra az alkalomszerű megjegyzésekben. Ez hát közös titok marad, vagy mi?

Másnap a kaszinó felé menve, a patika előtt éppen szembe jött velem Cziko Gábor, kezében lovagló ostorával. Máskor előzőeken szokott köszönni, most azonban a mikor meglátott fülíg veresedett és hirtelen az utca másik felére csapott át. Egyet suhintott az ostorával és a fogai között dudolni kezdte a remek „népdalt.”

— Telen nagyon hideg van... Nyáron nagyon meleg van... Tararabumdié!

No lám ez haragszik. Ugy látszik az én unoka bátyám a kibékülés öröme kitarja keblét az ingen túl is, Es nemcsak hogy azt mondta el az én nevében a mit annak idején Gábor urról jónak láttam megjegyezni, hanem a maga keserű gondolatait is az én számba adta. Ugy sokkal jobban veszi ki magát.

A fényes lakodalom csakugyan megtörtént, és megtörtént, hogy — mi meghívót sem kaptunk rá.

A feleségem meg volt lepve egy kicsikét, én egy cseppet sem.

Azon meg éppen nem csodálkoztam, — hogy a násznagyi botot ezuttal nem juttatták a kezembe.

HAMVAI SÁNDOR.

hogyan a jegyzői teendőket személyes tapasztalataiból ismeri. Tudja, hogy a jelen állapotok tarthatatlanok s minden erejével azon van, hogy a viszony a kívánalmak szerint megváltozzék. Azután főbb vonásokban utalt arra, miképp a szorosán vett állami adminisztrációt megkülönböztetni kívánja a községi autonómiától s az annak körében szükséges teendőktől. Gondja lesz rá, hogy a kinevezendő állami új közegek megfelelő javadalmazásban is részesüljenek. A jegyzői karnak a kor színvonalára emelése tekintetében különösen számít a jegyzői kar támogatására, mert ezek testületeik útján hathatós befolyást gyakorolhatnak arra, hogy minden jegyző úgy erkölcsi, mint más tekintetben kifogástalan legyen, a meunyiben az olyan tagtársat, ki a jegyzői karra szegyet hoz, a testületből kizárhatják s így quasi elsőfoku bíraskodást gyakorolhatnak felette. Még egyszer köszöni a megemlékezést.

Zugó éljen kísérte a miniszter szavait s a küldöttség lelkesült hangulatban távozott.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 6.

Kezdeté d. e. 10 órákor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán, Josipovich, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky, Szilágyi, Tisza Lajos, Josipovich, Hieronymi.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A kötelező polgári házasság.

Helfy Ignác: Justh Gyula oly igazán esetelte álláspontját, hogy szavazata indoklásra elég volna a beszédre hivatkozni, a egész terjedelmében aláír. Ha mégis nem politikai, mint inkább egyéni

Az „ate. (Helyeslés.) Ugy össze van forrva kívüli kiküldete ezzel a reformmal, hogy szinte gyűlölettel nem beszélne. (Éljenek a polgári házasság mellett.) Várta, hogy ezt a javaslatot nálunk sejtőleg nagyobb rázkódtatás nélkül életbe léptetni és örömmel fogjuk fogadni.

Érdemes látni, hogy mégis váratlan nehézségek támadtak. Mi lehet ennek oka, hogy még Olaszországban is, ahol pedig annak idején a világi hatalom ellen gyűlölettel voltak eltelve, sokkal könnyebben ment ez a reform? (Halljuk! Halljuk!) Azért, mert másutt mindenütt az ellenfelek nyíltan álltak egymással szemben, míg itt szabadelvűek pártolják és ellenzik a javaslatot. (Zajos, hosszas éljenzés jobbfelől és a szélsőbalon.) és így egymásra lövöldöznek az emberek. (Helyeslés.) A kik ellenzik, azok a kötelező polgári házasságtól megtagadják a szabadelvűséget, már pedig a világon mindenütt ezt a reformot a szabadelvűség főfeltételének tekintik. (Zajos helyeslés.) Ez a reform van arra hivatva, hogy a liberálisan gondolkodó emberiség tapsai között befejezzük a nagy munkát és lerontsuk a felekezetek közötti korlátokat. E reform megvalósulásakor a felekezetek lerakják fegyvereiket, nem egymás előtt, hanem a magyar állam szupremáciája előtt. (Taps és éljenzés.) Mit akar Apponyi? Azt a formáját a polgári házasságnak csak Ausztria ismerte el s az sem nevezi polgári házasságnak, hanem csak Noth-civilehenek, ami magyarul annyit jelent, hogy — inséges házasság. (Viharos derűtség.) Ez az áhitva áhitott jogegységet illusoriussá teszi és azzá az állami tekintélyt, a felekezeti békét és mindent. (Zajos helyeslés.) Ez az indítvány minden egyéb lehet, csak szabadelvű nem, minden, csak nem következetesség 73-iki és 93-iki beszédéhez. (Zajos helyeslés.) Ki gondolhatta volna, hogy az a fejedelmi madár, melylyel Apponyi Albert 93-iki beszédét befejezte, melynek egyik szárnya a szabadelvűség, másik szárnya nemzeti aspiráció és amely hivatva van magasan repülni: ki gondolta volna, hogy ez a fejedelmi madár mind alább és alább száll és végre teljesen alá bukik

hogyan beérje azzal a nyomorék Noth-civilehevel? (Zajos viharos tetszés.)

Szapáryról azt mondja, hogy nagy ujoncz az ellenzéken. (Derűtség.) Apponyi legalább indokolta indítványát, de Szapáry még csak azt sem tette, egyedül csak támadta a kötelező formát. A benyomás az, hogy Szapárynak minden forma jó, csak az nem, melyet a kormány proponál. (Zajos helyeslés.) Nem mulaszthatja el, hogy vissza ne utasítsa azt a vádat, melylyel Irányit illették, hogy ő nem a kötelező polgári házasságot óhajtott volna. Ez méltatlan és igaztalan vád, mert Irányi másért, mint ezért soha nem lelkosedett. (Zajos, élénk helyeslés.) A pártszempontokról szólva elve volt mindig támadni a kormányt, ha elvei követelték és támogatni a kormányt, ha elvei követelik. (Zajos, hosszas éljenzés.) Így is tett mindig s nem is fog másékként tenni soha. Azt mondják, hogy így megszilárdítják a kormányt. Ez igaz. De hát az egyensúly helyreállítása nem szilárdította meg a kormányt? És mégis nem hazafiatlanság lett volna, ha az ellenzék az egyensúly helyreállítását nem szavazza meg, ha mindjárt azzal megerősíti is a kormányt? (Zajos, hosszas helyeslés a szélsőbalon.) Beöthy a piszkos víz miatt az erőteljes csecsemőt is kiakarja dobni. Miért? Hogy megmentse azt a nyomorék csecsemőt, melyet Apponyi kínál tiszta vízben. Na hát a józanság mást, mint az igazságos csecsemőt megmenteni és fölnevelni nem akarhat. Egyébként pedig a függetlenségi párt nem jutna közelebb e hatalomhoz, hanem közelebb jönne egy másik 67-es alapon álló párt, amely annyival rosszabb a jelenlegi kormánytól, hogy még csak nem is szabadelvű. (Zajos helyeslés.) A javaslatot tehát elfogadják. (Zajos éljenzés.)

Még csak egyet. Azt a levelet, melyet Kossuth (Éljenzés.) legutóbb szólóhoz intézett gyanúsításokkal illették. Nem követi el Kossuth ellen azt a kiméltelenséget, hogy védelmezze Kossuthot, de ki kell jelentenie, hogy ő ezt a levelet nem kérte, nem várta, hogy azt Kossuth a saját akaratából írta. (Zajos, hosszas éljenzés és taps a szélsőbalon.) Ismételtén kijelenti, hogy a javaslatot megszavazza. (Hosszantartó élénk helyeslés jobbfelől és a szélsőbalon.)

Öt perc szünet volt, mely után Bartók Lajos szólt. Olyan javaslat ez, amelyhez fogható még nem volt. A kormány ezt a reformot mindig a legvehemensebben visszautasította és most egyszerre ő maga áll elő vele. Nem alaptalan tehát a feltevés, hogy ezt a javaslatot nem közsükséglet, hanem a kormány szüksége követeli, hogy régi mulasztásait pótolja. (Helyeslés balfelől.) Ott van ennek a pártnak egész multja, amely mindig a liberalizmus ellen volt és most mégis a liberalizmus melegeiben sütkérezik. Igénybe veszi Kossuth segítségét, de nevét nem meri ajkára venni, legfőkébb csak választásokkor, amikor nem hallatszik Bécsbe, az ő menyországába. Ez a Tiszaszellem folytatása és ennek sikerült elűzni azt a zavart, amely még a legerősebb pártot is megtámadta. Hová jutott a függetlenségi párt? Hová juttatták?

Komjáthy Béla: Igaza van: hová juttatták!

Bartók Lajos: Es csak azért, hogy amint előre látható, hogy mentől hamarabb hálátlanul fizessenek a most kapott jószolgálatért. (Helyeslés balfelől.) A javaslat alapjában támadja meg a vallást, azt, ami nélkül szabadság nem lehet. A pápa és a papság mindig támogatott minket anyagilag...

Károlyi Gábor gróf: Hát akkor a pápának köszönhetjük az országot! (Derűtség.)

Komjáthy Béla: Nem rossz!

Vajay István: (Komjáthy felé) Nem is a vegyes Házaknak!

Komjáthy Béla: (Vajai felé) Ilyen gazemberrel nem állok szóba!

Bartók Lajos: Nem felekezeti szempontból, hanem azért mondja ezt, mert igazság. Es ennek az igazságnak dacára így bannak ennek a felekezetnek lelkiismeretével, vallásos meggyőződésével. (Helyeslés balfelől.) Es erősíteni igyekeznek magukat utcai demonstrációkkal, amelyeknek élén olyan emberek mentek, akik azt mondták, hogy ha más nem, ők elmennek a Henczy-szoborhoz. (Ugy van balfelől.) Ilyen demonstrációból, de ilyen javaslatból sem kér. És ép azért nem is szavazza meg. (Élénk tetszés balfelől.)

Neumann Armin megszavazza a törvényjavaslatot, mert nem látja fenaforgui azt a

veszélyt, hogy az állam omnipotenciára tesz szert, s a felekezeteket teljesen elnyomja.

*

Budapest, márczius 6. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűn gyűzi:

Andreanszky Gábor br. volt az utolsó szónok, ki a javaslatot nem fogadja el.

Ülés végén Lukács miniszter betejesz-tette az Oroszországgal kereskedelmi viszonyaink ideiglenes rendezéséről szóló javaslatot.

Városi közügyek.

Sorrendje

Az arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi márczius hó 14-ik napján d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése f. é. február hóról.

2. A nagymélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter intézvénye, az Arad szab. kir. városi községi iskolái részére engedélyezett 3450 frt államsegély tárgyában.

3. A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium rendelete a tűzrendészeti szabályrendelet 5-ik §-ának módosítása iránt hozott határozat jóváhagyása tárgyában.

4. U. a. a rendőri bejelentési intézménynek életbe léptetése iránt hozott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

5. U. a. a nép illetve cselédtánczokról alkotott szabályrendeletnek a jóváhagyási záradékkal történt ellátásáról.

6. Jókai Mór köszönő irata azon kitüntetésért melyben őt Arad szab. kir. város közönsége ötven éves irói jubileuma alkalmából részesítette.

7. Az erdélyrészi kárpát-egyesület felhívása és a nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak erre vonatkozó intézvénye az egyesületnek valamely nagyobb összeggel való támogatása iránt.

8. Szabolcs vármegye közönségének az országgyűlés képviselőházához intézett felirata a Budapesten megtartott katolikus nagygyűlés határozatai végrehajtásának törvényhozás útján való meggátálása iránt.

9. A polgármester jelentése az aradi 1848—49-iki honvédek segélyezésére adományokból begyűlt 7913 frt 53 kr alapítványnak kezelés alá vétele iránt.

10. Klein Ignác indítványa a város utcáinak az Aradon kivégzett 13 vértanu közül azok neveiről való elnevezése iránt, kiknek nevek még Aradon meg nem örökítettet.

11. Barth Lajos indítványa a főut egy részének „József főherceg“ utra, a lyceum előtti térnek „Jókai tér“-re való elnevezése iránt.

12. Farkas Sándor felebbezése a tanács határozata ellen, melylyel a Petőfi-utcza és kiskör-ut sarkán emelt háza után eső csatornázási költség tejében 382 frt 20 kr követelesbe vétetett.

13. A tisztii ügyészség jelentése Burián Arzennal és Szemlakán Györggyel kötött földhaszonbérleti szerződés jóváhagyása iránt.

14. U. a. Pellegrini Dáviddal a radnai utnál teljesítendő védőtöltés-munkákra nézve kötött szerződés tárgyában.

15. A nagyméltóságú pénzügyminiszterium intézvénye városunknak az italméresi jövedék tiszta jövedelméből 1894-re való részesítése iránt tett feltejesztésre.

16. A nagymélt. kereskedelemügyi miniszterium intézvénye, a törvényhatósági közutak törzskönyvezése iránt hozott közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.

17. A nagymélt. belügyminiszterium jóváhagyja a kisköruti egyik teleknek Lőrincz András részére való eladása iránt hozott közgyűlési határozatot.

18. A tanács javaslata a világitási és erőátviteli célokra szolgáló központi villamos telep létesítése és üzemben tartása iránt elrendelt pályázat feltételeinek megállapítása tárgyában.

19. A gazdasági szék jelentése a követeleti-alap terhére 1894-ben teljesítendő munkák teljesítése s az azokhoz szükséges köanyag

szállításának elvállalása iránt kitűzött árlejtés eredményéről.

20. U. a. több felső Maros-parti falerakóhelynek és

21. u. a. a városházától a Béla-utczáig terjedő védőtöltés szakaszának bérbeadása tárgyában. Arad, 1894, márczius hó 6-án.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnemés: reggel 7 órakor 762.8 milliméter, délután 2 órakor 761.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 2.3 délután 2 órakor C° + 7.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 2. délután 2 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel félderült, délután félborult. Csapadék az azóbbi 24 órában: 2 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 7. —

Szeles. — Változó felhőzet. — Hűvös. — Helyenként csapadék.

Az egyházzápolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező bő táviratok alapján az

„ARADI KOZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora regge-
II órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny” csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklélő ország-szerte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

HIREK.

Márczius 7. Szerda. Róm. kath. naptár: A. Tam. — Protestáns naptár: A. Tam. — Görög-keleti naptár (február 23.): Polikárp. — A nap két 6 óra 14 perczkor, — nyugszik 5 óra 37 perczkor.

Szabadságharcai emléktárgyak országos muzeuma (színházépület. II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bement díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola. Földszint.

Márczius II. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Márczius II. A Széchenyi-gözmalom rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

— Személyi hír. Szathmáry Gyula alispán tegnap délután Pécskára utazott.

— Városi közgyűlés. Aradváros törvényhatósági bizottsága e hó 14-én délután 4 órakor tartja meg márczius havi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatára ki van tűzve a tanácsnak a világitási és erőátviteli ozélokra szolgáló központi villamos telep létesítésére és üzemben tartására kiirandó pályázat feltételeinek megállapítása tárgyában beterjesztendő javaslata is. A fontos tárgy nagy látogatottságot biztosít a közgyűlésnek.

— Közigazgatási ülések. Aradmegye közigazgatási bizottsága e hó 7-én délelőtt 9 órakor Fábrián László főispán elnöklete alatt ülést tart. Ugyanaz nap délután 4 órakor ülésezik Aradváros közigazgatási bizottsága is.

— Wannisch altábornagy nyugalomba vonulása. A nagyváradi helyőrségnek alig egy éve parancsnoka Wannisch Vilmos altábornagy, akit Aradon is általánosan ismernek.

Mint biztos forrásból értesülünk: az altábornagy közelebb nyugalomba vonul, melyet mint derék katona, hosszas szolgálat által bőven ki érdemelt. Wannisch Vilmos közelebb két havi szabadságra megy, de mint halljuk, már nem is tér vissza tényleges szolgálatára.

— Fősorozás Pécskán. A pécskai sorozójárásban ma állítják mérték alá a legényeket. A sorozó bizottság polgári elnöke Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán, helyettese pedig Vársárhelyi Gejza főszolgabíró lesz. A sorozást pénteken fejezik be.

— Tavaszi vásár. Az aradi tavaszi országos vásár pénteken kezdődik és hétfőn ér véget. A négy napos vásár két első napján a marha és lóvásár áll, két utolsó napján pedig a belső vásár szokott fellendülni. A tavaszi vásár sikerére biztató kilátások vannak.

— A kurticsi jegyző lemondása. Kurticson — mint levelezőnk írja — Ortutay Gyula főszolgabíró tegnap folytatni akarta a Botta Döme községi jegyző ellen elrendelt fegyelmi vizsgálatot. Minthogy azonban Botta Döme jegyzői állásáról a tegnapi nap folyamán lemondott, ellene a további eljárást beszüntették. Botta lemondásának híre megnyugtatólag hatott a kurticsiak felizgatott kedélyére.

— Az ezredéves kiállítás. A millenniumi országos kiállítás közleményeinek 11-ik száma megjelent. Beszámol a VI. mezőgazdasági, a VII. erdészeti és vadászati csoportok múlt évi előmunkálatairól. Közli a kiállítás általános programját illető a tárgyak korlátozására, a bejelentés körül követendő eljárásra, a kiállítási tárgyak elhelyezése, rendezése, tisztántartása és felügyeletére vonatkozó részletes határozatokat. A szám végén bejelentési izek, elismervények és intézkedések hivatalos mintái előzik meg a kiállítási országos bizottság IV-ik üléséről felvett jegyzőkönyvének közlését.

— A vadászok öröme. Az aradi Nimródoknak örömhirt hozott a tegnapelőtti esti csendes meleg eső. Este 8 és 9 óra között szisszenő sipitással érkeztek meg délről a szalonkák. Most már bátran lehet puskázni rájuk.

— Népszámlálás a millennium évében. A kereskedelmi miniszter, hogy a millenniumnak mennél többoldalú megünneplését biztosítsa, kérdést intézett az országos egyesületekhez és intézetekhez, hogyan kívánának a maguk részéről az ezredéves ünnep megüléséhez hozzájárulni. Ennek ötletéből az Országos közegészségügyi egyesületben az indítványt Csapodi István dr. budapesti orvos tette, hogy üljük meg ezt az esztendőnek annak teljes tudatával, hogy hányan vagyunk magyarok; milyen állapotban van közgazdaságunk, milyen állapotban van közegészségügyünk, milyen a népnek műveltsége, milyen arányban magaslik a nemzetiségeink műveltsége fölél. Ennélfogva rendeljen el a kormány általános országos népszámlálást, mely azt az állapotot tüntesse fel hiven, a melyben 1895. decz. 31-nek éjféle találja Magyarországot. Dolgoztassa föl a legfontosabb adatokat különösen a magyarság és nemzetiségek arányát, a hitfelekezetét, a születések és halálozások arányát, a népesség sűrűségét. A feldolgozott adatokat nyomassa ki ingyen szétosztandó füzetekben. Az összes nyers anyagot pedig rendezze be a kiállítás érdekes tárgyául.

— Bérkocsi vizsgálat. Bartók Kálmán rendőrhadnagy és Varga János városi állatorvos tegnap az aradi bérkocsiállomásokon hivatalos vizsgálatot ejtettek meg arra nézve, vajjon az egy és kétfogatu bérkocsik megfelelnek-e a köztisztaság követelményeinek. A

vizsgálat tolyamán több kocsi kijavítását s több ló kicserélését rendelték el.

— Vicczlap a liberális naggyűlésről. A „Magyar Allam”-hoz ozimzett klerikális vicczlap a budapesti liberális gyűlésről szólva, elmondja, hogy az W e k e r l e és a kormány csufos bukásával végződött, úgy, hogy a katolikusok most már egész bátran elmondhatják, hogy — ö k k ö v e t k e z n e k. A mit ennek az országos gyűlésnek imponáns lefo-lyásáról a lapok elmondtak, legnagyobb részben valótlan. Nem csak hogy 150,000 ember nem vett részt ezen a liberális gyűlésen, de még 50 ezer ember sem. Legfőlebb 30 ezren jöhettek össze. Es aztán milyen elemekből áll ez a kudarcot vallott sokadalom! A hány megmozdítható díjnok, falusi bíró, jegyző, szolgabíró és más megyei tisztviselő csak volt azt mind felcsodították a fővárosba. Egyrésztük fizetést is kapott a feljövételért, míg a másik rész potya vasuti jeggyel utazott. Mind a liberális kormány fizetett emberei voltak. Presszióval hatottak a legtöbbre, a mint ezt néhányan be is vallották. Uj-Pesten kidobolták, hogy a ki ingyen akar Budapestre menni, csak töljön föl a vasutra. Aradon pedig 20 frtot adtak többeknek, csak hogy fölranduljanak. Ily körülmények között tehát a lelkesedés mülekesedés volt, a melylyel azonban nem sikerült félrevezetni az országot, annyival inkább nem, mert az utoza népe között nagy számmal vettek részt a Teréz- és Lipót- város nagyreményü csemetéi. A mi a főváros földiszítését illeti, az is közönséges volt, mert jóformán csak az Andrássy-ut tett ki magáért, a hol tudvalevőleg a zsidók laknak. A mi egyébként az izraelitákat illeti, megjegyezhető, hogy Jeruzsálem elpusztulása óta annyi zsidó még nem volt együtt, mint vasárnap Budapesten. Az a hir azonban, hogy a Teréz-városban e tüntetésből kifolyólag kitért a keresztény üldözés, valótlanul nyult. Hát ez, vagy ilyenforma volt liberális gyűlésnek Budapesten, a kerle és a kormány csufos kudarc zódott. Legalább így referál a „Magyar Allam”, a mely a liber megítélésében tudvalevőleg a legille ha agyafurtságát leszámítjuk.

— Figyelmeztetés a jelentkezésre. A gép kezelők és kazánfűtők aradi vizsgáló bizottságának a folyó évi márczius havi vizsgálatai e hó 10-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet 9-én déli 12 óráig az aradmegyei államépítészeti hivatalnál Andrássy-ut 7. szám I-ső emeletén.

— Öngyilkos diák. Bertin Pál temesvári állami jószágigazgatósági titkár fia, Béla, — mint levelezőnk írja — ki a temesvári főgimnázium 8-ik osztályának tanulója volt, tegnap éjjel a hálószobájában forgópisztolylyal sziven lötte magát és meghalt. Az eset nagy szenzációt keltett és a részvét általános a köztisztületben álló szülők iránt. Bertin Béla szüleinek a kormányzéki épület harmadik emeletén levő lakásán külön szobával birt. Mikor a fiu tegnap reggel nem jelent meg a reggelinél, édesanyja délelőtt 9 órakor bement fia szobájába, hol a fiut átlötte mellett találta feküdve a kanapén. A szerencsétlen anya iszonyu jajkiáltások közt vetette magát fia holttestére és nagy fájdalomában eszméletét veszítette. Így találták őt gyermekei, akik siettek őt eltávolítani a holttest mellől. Az öngyilkosság hírére csakhamar nagy néptömeg gyűlt össze a kormányzéki épület udvarán. Az előhívott dr. Löwenbach Jakab városi tb. főorvos és dr. Tauffer Jenő törvényzéki orvos néhány percz alatt megjelent a helyszínen és konstatálák, hogy a szerencsétlen fiatal ember az öngyilkosságot még előző este 9—10 órakor követhette el és hogy a halál rögtön

beállott, mert a golyó szívét a közepén furta keresztül. Az öngyilkos fiatal ember nadrágjának zsebében egy szét-tépett levelet találtak, melyet összeragasztottak. A levél így hangzik: „Utolsó kívánságom az, hogy a szívemen levő rezedát velem együtt helyezték a sirba. Bocsássatok meg kedves szüleim e szerencsétlen tettemért, de én már meguntam az életemet.“ Az öngyilkosság oka boldogtalan szerelemben keresendő.

— Régi zászlók a liberális nagygyűlésen. A vasárnapi nagygyűlésen — mint általában feltűnt — történeti érdekességű régi zászlók is voltak a sok új között. A zászlók nagyjából keményfából készült vasalt nyelű, lovassági zászlók. Legérdekesebb volt a kecskeméti régi városzáróról került elő. A Napoleon elleni harcokban használt zászlót a lipcsei csatába is elvitték. Az ereklye számba menő zászló nehéz vörös selymén még tisztán látszik a város czimere; a hármastombon álló kecske, ezzel a körirattal: „Sem a mélység, sem a magasság el nem rettent.“ A nagy-kunok zászlóját József nádor felesége himezte, a zászlón csak az a felírás olvasható: „József nádor a kunok kapitánya és bírja.“ Az őz nádor 1845-ben adta ezt a zászlót a kun huszároknak. A debreczeniek az 1848-ik nemzetőri zászlójukkal jöttek fel. A golyóktól átlukasztott zászlót Lencsés Nagy Bálint, az órástermetű csivis hozta. A monória 1848-iki zászló alatt jöttek mely a 37-ik honvédszázalóé volt. A bonybóla választók azt a zászlót hozták fel, amelyet gróf Teleki László ajándékozott az abonyiaknak. A hajdusoboszlóiak Bocska-y-zászlóval, a sárosiak Rákóczy-lobogóval jöttek fel.

— Ejjeli betörés. Boár Pável ó-szent-annai lakos házába — mint levelezőnk írja — ismeretlen tettesek éj idején betörték és minden kezök ügyében eső tárgyat elvittek onnan, annélkül, hogy valaki észrevette volna a lopást. A tettesek feltalálására mindent elkövet a csendőrség.

— Don Carlos herceg házassága. Prágai jelentés egy távirat, hogy Don Carlos Bourbon nordsidi herceg a sicrovi eljegyezte Rohan Mária Berta. Az Rohan Alois herceg nővérét. A külső kérés 1848-ban Laibachban született gyűlésén vette Margit Bourbon-Parun hercegnőt. A király 1893-ban meghalt. A hercegnő apja, a kik közül a legidősebb volt a hercegnő, Lipót Salvator főherceg felesége. Rohan hercegnő most 34 éves.

— Csak a pénzre vágytak. Czucker József gurahonezi lakosnak szatocs boltjába — mint tudósítónk írja — ismeretlen tettesek behatoltak, miután a vasrácsot az ablakról eltávolították. Az enyves kezük nem bántottak semmi árucikket a boltban, csak a pénzt emelték el, hanem nem igen sikerülhetett a betöréses kirándulás, mert a pénzes fiókban csak öt frt rézpénz volt.

— Hindu babona. A hindu vallási babonáját az angolok uralma még nem bírta elenyészleteni. Ilyen erős babonás hite a hindunak az, hogy az ember lelke különféle állatokba vándorol. A hindu katonáor pláne anynyira megy, hogy tiszteleg a fekete macskának abban a hitben, hogy abban valamelyik elhalt angol katonatiszt szelleme húzta meg magát.

— Nem jó berugni. Jurt Sándor aradi gyári munkás olyan murit csapott széles jó kedvében vasárnap, a mely benyult a blaumontag közepébe. Mikor hétfőn délelőtt már annyira el volt ázva a másfél napos cözéből, hogy megutálta a szeszt, hazabandukolt. Utközben keskenyeknek találta az aradi utcákat. A fölötti elkeseredésében, mi lehetett tőle, megállott a Magyar-utca sarkán s olyan spektakulumot rögtönzött, hogy futott előle mindenki. Egy rendőr csendre intette, mikor aztán hatalmasan tört ki belőle a borgözös virtus. Neki esett a rendőrnek s agyba főbe verte. Nagy nehezen bekisérték a kihágási bíróhoz, a ki hatóság elleni erőszak miatt átkisértette a vizsgálóbíróhoz.

GYÁSZROVAT.

† Andrányi Károlyka, gyoroki Andrányi Károly csecsemő fiaakája — mint mély részvétellel értesülünk — tegnap reggel két hetes korában elhunyt. A kis halottat tegnap dél-

után temették. Enyhítse a bánatos szülők fájdalmát a gyász eset nyomán városszerte nyilvánuló általános részvét.

† Singer L. S.-né szül: Neyér Johanna, Singer L. S. aradi varrógépraktáros neje — mint részvétellel értesülünk — tegnap éjjel Verseczen hosszas szenvedés után elhunyt. Nyugodjék békében!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi polgári Jótékony nőegylet f. évi március 11-én — vasárnap — d. u. 3 órakor a városháza kistermében évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet összes alapító és rendes tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

TANÜGY.

Felhívás az „Aradvidéki Tanító Egyesület“ tisztelt tagjaihoz.

Debreczen szab. kir. város tanügyi társadalma, a tanhatóságok és a tantestületek összessége 1894. év augusztus hó 18-tól szeptember hó 2-ig bezárólag országos tanszerkiállítás rendez.

Ezen országos tanszerkiállítás az eddigi-eknél nemcsak nagyobb szabású, de egyszerűsített más jellegű is lesz, mivel itt a kiállított tárgyak olyképen csoportosítottak, hogy az összes különféle szaku és jellegű tanintézetek tanszeri láncolatossá összefüggésben és egymásra vonatkozásukban, másrészt szakok szerinti beosztással lesznek egybeállítva.

A debreczeni országos tanszerkiállítás, mely tanügyünkre csak áldásos kihatású lehet, abban az esetben sikerülhet, ha az ország minden illetékes helyén meleg pártolásra talál.

Az „A. V. T. E.“ igazgató választmánya csekély személyemet bízta meg, hogy e tekintetben az egylet kebelében a kellő mozgalmat megindítsam.

Főleges munkát végeznék, ha tanszerközeink szükségességéről, a szemléltetés fontosságáról e helyen szólanék. — Ma már valamennyi tanítással foglalkozó egyénnek el kell ismernie, hogy a szemléltetés minden tudomány elsajátításának alapja. Az eredményteljes tanításhoz eszközökre van szükségünk: minél inkább megfelelnek ezek a követelményeknek, annál biztosabb a siker. Eszközöknek tökéletesbülését, újabbaknak feltalálását a kiállítások lényegesen elősegítik.

A debreczeni országos tanszerkiállítás az elemi népiskolák a megállapított részletes program szerint a következőkkel vehetnek részt:

a) Az elemi népiskolák keretébe tartozó butorzatok, belső berendezési tárgyak, tankönyvek, vezérkönyvek, tanszerek, tanszerközök, szemléltetési képek gyűjteményei, állat- és növény- és ásványgyűjtemények, foglalkoztató eljárások, foglalkozási nemek és oly tárgyak gyűjteményei, melyeket a tanítók szerkesztettek, vagy a tanulók által állítottak elő, a tanítás módszeres eljárásának könnyebbé és intenzívebbé tételére céljából.

Az elemi iskolákra vonatkozó szakirodalom termékei, szakkönyvek, lapok és folyóiratok, iskolakerteket ismertető füzetek és táblázatok.

b) Az elemi népiskolákban használt részletes tan és óratervek, tananyag-beosztás, módszeres eljárásokat feltűntető füzetek, pedagógiai eseteket feltűntető jegyzetek, iskola beléleti leírások és graphikus táblázatok. A növendékek 1893/4 tanévi rajz- és írásbeli dolgozatai. A leány-növendékek részéről kiállított s a fokozatos tanmenetet feltűntető minta könyvek és egyes darabok, melyek hasznossági és szakoktatási értékkel bírnak.

c) Elemi népiskolák külsejéről, termeiről fölvetett fényképek, alaprajzok, udvar, kert, játszó- és tornatermek alaprajzai. Az iskola fejlődését feltűntető történeti adalékok, melyek évkönyvekben, vagy értesítőkben is kiállíthatók. Ügykezelést feltűntető iratok és nyomtatványok.

Ismerve az A. V. T. E. igen tisztelt tagjainak a tanügy iránti szeretetét s ama ügybuzgóságát, melylyel annak előrehaladását mindenkor elősegíteni igyekezett, már is azon kedvező reményt látom megvalósítva, hogy a legmelegebb pártolással méltóztatnak fogadni ebbeli szerény megkeresésünket.

A tanszerkiállításra résztvevőkre a tárgyak illetve küldemények fuvar- és szállítási

költségeinek viselésén kívül, a kiállítási terület díjai a következőleg vannak megállapítva:

- a) 1 □ méter falterület 2 korona.
- b) 1 □ méter asztalterület 4 korona.
- c) 1 köbméter szekrényterület 6 korona.

Azon kiállítók, a kik asztalt küldenek, a falterület, — a kik szekrényt adnak, az asztalterület megfelelő díját fizetik.

A tanintézetek csoportosított kiállítása tér-díjmentes.

Azt hiszem szükségtelen buzdítás volna, ha erre nézve külön fejtegetném az okokat, melyek egyeseket úgy, mint tanintézeteket a részvételeire csábítsanak, hiszen elég, ha annyit említek meg, hogy az erkölcsi elismerés mellett az anyagi sem maradhat el oly eszközöknél, mely a használatba beválik.

Ezek után felkéretnek az A. V. T. E. mindazon tagjai és tantestületei, a kik tanszereikkel vagy a fentebb jelzettekkel részt óhajtanak venni, erre nézve becses elhatározásukat alulírottal f. hó végeig közölni sziveskedjenek. A kiállításra vonatkozólag szívesen szolgál felvilágosítással alulírott (Templom utcai elemi fiúiskola I. b) osztályában csütörtök és vasárnap és ünnepnapokat kivéve naponta 10—11 óráig.

Ezek után bizva a szélesebb körű érdeklődésben, maradtam az A. V. T. E. megbízásából

Aradon, 1894. márcz. 7-én.

BALÁZS FERENCZ.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Mükedvelők a színházban. Tegnap este ismét meglevénedett az aradi színpad ócska deszkáin a tegnapelőtti est tündéri képe. A telt ház közönsége jól mulatott, tapsolta a szereplőket, a kik még jobban játszottak, mint előző este, mert nem kaptak egy parányi lámpalázat sem a közönség látóköveitől. Tapsban, óvációkban nem volt hiányosság. A két színházi est jelentékeny jövedelmet hozott a Vörös Kereszt egylet céljaira.

* A mai jutalomjáték. Hunyadi József színtársulatunk széphangu baritonénekes ma este veszi ki jutalomjátékát Berczik pompás eredeti népszínművében a „Paraszt-kissasszony“-ban. A darabban Hunyadinak kitűnő szerepe van, melyben szép énekhangja és ügyes játéka könnyen érvényesülhetnek. Az előadás páratlan bérletszünetben lesz. A páratlan bérlek helyeit ma délig fentartja a színházi pénztáros.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Régi gyűlölség bosszúja. Vadászban történt az eset. Balló János és Kresz József orosházi lakosok régen viszálykodtak egymással. Kresz József már elfeledte volna a régi haragot, de Balló János szívében nem tudott elhamvadni a gyűlölség szikrája, mely végre is bosszura ingerelte őt Kresz ellen. Az alkalom nem is soká készt. — Kresz József ugyanis gabonát akart szállítani sürgősen a Körösrön keresztül a vadászi kompon. Meghallotta ezt Balló és felbujtotta két bérését: Szokolai Györgyöt és Varga Sándort, hogy rontsák meg a kompot, a melyen Kresz a gabonát akarja átszállítani. A két bérés engedett a rossz indulatu ember parancsának és meglazították a komp sodronykötelet, elszakítván az ezt tartó kenderköteleteket. A bosszu sikerült, mert Kresz nem tudta elszállítani a gabonáját, miért nagy károkat szenvedett, hanem Ballót is utolérte a büntetés. Ugyanis Pusztay Mátyas, a komp bérloje feljelentette Ballót a komp megrontásáért. A kir. törvényszék a tegnap tartott büntető gyűlésén Balló Jánost idegen ingó jószág szándékos megrontásának vétsége miatt harminz forint pénzbírságra ítélte, tekintetbe véve az enyhítő körülményeket. A béréseket felmentették.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök és választói.

Budapest, március 5. (Saj. tud. táv.)

A nagybányai választókerületnek az országos szabadelvű nagygyűlésre felrándult tekintélyes küldöttsége tisztelgett a miniszterelnökknél, hogy őt választókerülete tántoríthatatlan bizalmáról és ragaszkodásáról

biztosítsa. A küldöttség nevében *Stoll* Béla nagybányai ügyvéd üdvözölte a miniszterelnököt és kifejezést adván a választók büszkeségének a fölött, hogy a szabadelvű reformalkotások élén álló államférfiuban képviselőjüket tisztelhetik, egyszersmind átnyújtotta a nagybányai választók február 25-iki nagygyűlésének jegyzőkönyvét, mely a szabadelvű egyházpolitika lelkes támogatása tárgyában hozott határozatokat tartalmazza. A miniszterelnök meleg szavakban fejezte ki köszönetét választóinak irányában ez alkalommal is tanusított ragaszkodásáért hangsúlyozván, hogy mozgalmas politikai pályáján mennyi erőt és bizalmat merit az ország egész közvéleményének a szabadelvű reformok iránti lelkes manifestációból s főként választó kerületének bizalmából és ragaszkodásából, melyet mindig hasonló ragaszkodással viszonz. A miniszterelnök mintegy fél órai feszelen társalgás után vált meg a küldöttségtől.

Bekics bucsuja választóitól.

Budapest, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) *Bekics* rendkívüli ovációk közt bucsuzott el ma a sepsi-szent-györgyi választókerülettől.

A nagygyűlés hódolata.

Budapest, márczius 6. (Saj. tud. táv.) *Orczy* Béla br. főkamrás ma nyújtotta át személyesen *Wekerle* miniszterelnöknek a szabadelvű nagygyűlés jegyzőkönyvének kivonatát azon kéréssel, hogy a nagygyűlés hódoló üdvözlését tegye le a trón zsámolyára. *Wekerle* kijelentette, hogy sietni fog a nagygyűlés határozatát a Felséggel kimerítően közölni.

Kilépések a nemzeti pártból.

Budapest, márcz. 6. (Saj. tud. távirata.) *Hirlik*, hogy a napokban a nemzeti pártból kilép *Horváth* Lajos s esetleg követi *Veszter* Imre is.

Rohonczy újabb afférje.

Budapest, márczius 6. (Saj. tud. táv.) *Rohonczy* megsértette a „Magyarország” tudósítóját, miből alkalmasint párbaj lesz.

Kossuth egészsége.

Turin, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) *Kossuth* a tegnap éjjelt nyugtalanul töltötte, reggel állapota javult, este ismét emésztési zavarok voltak. Fia, *Ferencz* állandóan mellette van.

A Kladderatsch-Holstein ügy.

Hamburg, márczius 6. (Saj. tud. táv.) A *Hamburger Nachrichten* helytelennek nyilvánítja, egy bécsi lapnak jelentését *Kladderatschnak Holstein* titkos tanácsos ellen intézett támadásait, és *Bismark* Herbert grófnak ez ügyben tett nyilatkozatára vonatkozólag. A tény az, hogy *Holstein* barátja *Bismarckal* értekezett, és *Bismarck* Herbert önként kijelentette, hogy a támadástól teljesen távol áll. Az ügy kielégítő megoldást nyert.

A csár üdvözlése a pápához.

Róma, márczius 6. (Saj. tud. távirata.) A pápa legutóbb kihallgatáson fogadta *Iswolskit*, Oroszország képviselőjét a ki a csár üdvözléseit tolmácsolta a pápa trónralépésének évtordulója alkalmasból.

Az európai béke.

Páris, márcz. 6. (Saj. tud. távirata.) Az angol kereskedelmi bank bankettjén *Dufferin* lord kijelentette, hogy Franciaország és Oroszország többször bebizonyították, hogy Angliával békében akarnak élni. Így az európai béke biztosítva van.

Bomba merénylet.

Páris, márczius 6. (Saj. tud. táv.) Vienneben éjjel a gyár előtt egy bomba felrobbant, mely anyagi kárt okozott. A merényletet elbocsátott munkásoknak tulajdonítják.

Hajza az anarkistákra.

Páris, márczius 6. (Saj. tud. táv.) Dél előtt tizenhárom anarkistánál tartottak házkutatást, tizet letartóztattak.

Az új angol kabinet.

London, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) A kormány megalakult; *Roseberry* elnök s egyúttal a kincstár első lordja. *Morley* az indiai tárczát nem fogadta el, *Fowler* elfogadta. A külügyben *Roseberry*-nek *Kimberley* lord az utódja, ki a kabinetre nagy nyereség.

Dinamit merénylet.

Bochum, márczius 6. (Saj. tud. táv.) Tegnapelőtt a város több pontjain dinamit merényletet kíséreltek meg. A tettest egy düsseldorfi születésű huszonöt éves bányászt, a kit a szomszédos bányából régebben elbocsájtottak, letartóztatták. Elfogatásakor még nyolcz teljesen felszerelt dinamit töltény volt a zsebében.

Az orosz-német kereskedelmi szerződés.

Pétervárr, márczius 6. (Saj. tud. táv.) A német kereskedelmi szerződés életbeléptetése folytán órási gabnavásárlások folynak, s az oroszok nagy pénzügyi műveleteket kötnek a németekkel.

Zóna az orosz vasutakon.

Pétervárr, márczius 6. (Saj. tud. táv.) A miniszteriumokban a zónarendszer behozatalán értekeznek.

Becsukott zsinagógák.

Pétervárr, márcz. 6. (Saj. tud. távirata.) A rendőrfőnök a felépült nagy zsinagógát és az összes többi zsidó templomokat becsukatta. A zsidók fölebbeztek a belügyérhez, de elutasították őket.

Orosz vonatok szénszükséglete.

Pétervárr, márczius 6. (Saj. tud. táv.) A pénzügyminiszter elutasította több vasut igazgatóságának azon kérését, hogy Angliából 6 millió pud szenet behozhassanak, mert — ugymond a határozat — a Don vidékén elég bő a szénproduktió mely szükségletüket fedezheti.

KÖZGAZDASÁG.

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1894. évi márcz. hó 5. Hízott sertések: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 50.—51. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 50.—51. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 53.5—54. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 51.—52. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 49.—50. krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 49.5—50. krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 49.—50. krig. — Szerbiai: Nehéz

(pkint 260 klg. felüli súlyban) 50.—51. krig. Közép (páronkint 220—260 klg. súlyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 48.—49. krig. — Sertéslejtés szám 1894. márcz. hó 2-án volt készlet 134,25 darab. 1894. márcz. hó 4-én felhajtott: 6076 darab 1894. márcz. hó 4-én elszállított 1656 drb. 1894. márcz. 3. maradt készletben 138,673 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszűzet.

— Márczius 6. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül. per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —
Budapest. márczius 6. d. n. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.20—7.65
	tiszavidéki	„	7.25—7.65
	pestvidéki	„	7.20—7.65
	fehérmezei	„	7.20—7.65
	bácskai	„	7.30—7.70
észak-magyarországi	„	„	„
Rozs	—	lanyha	5.45—5.70
Árpa	takarmány	osond.	6.—6.40
	égetni való	„	6.85—7.50
	sörfőzdei	„	7.90—9.25
Zab	—	szilárd	6.95—7.40
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnem	„	4.80—4.70
Káposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	4.10—4.50
Sokvirágú búza	tavasza	szilárd	7.49—7.51
	junius 1894	„	7.24—7.28
	ősze	„	„
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	—
szepet-október 1893	„	4.90—4.92	
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. ősze	„	6.78—6.80
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanyha	12.—12.05

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőz

Budapest. 1894. márczius 6.

Magyar aranyjárdék 4%	152.50
Magyar koronajárdék 4%	143.—
Magyar arany 4 1/2%	98.25
Magyar ezüst 4 1/2%	98.—
Magyar keleti vasut 1876.	120.25
Magyar földterhmentesítési kötvény	—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhmentesítési kötvény	—
Magyar nyeregyorsjegyek kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papírbárdék	98.25
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	120.25
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	146.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1029.—
Magyar hitelbank részvény	441.75
Osztrák hitelintézet részvény	368.30
Osztrák-magyar államvasut	329.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.98
Német birodalmi márka	60.90
London	124.55
Páris	49.50

Aradvárosi

Évadbérlet
szünet.

színház.

Havibérlet
szünet.

Szerdán, 1894. évi márczius hó 7-én:

HUNYADY JÓZSEF jutalomjátékául:

A parasztkisasszony.

Bredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Irta: Berczik Árpád.

S Z E M É L Y E K:

Kellemen Tamás, földbirtokos	—	Bács K.
Matild, neje	—	Szakácsné.
Jolán, leányuk	—	Róthy L.
Rezeda Marczel	—	Tompa K.
Fidibus Friczi	—	Szebenyi A.
Zerge Pista	—	Leövey L.
Özv. Gönczöl Jánosné	—	Bácsné.
Fátyol Gergely	—	Hunyady J.
Geroben Márton	—	Czakó.
Sánta Matyi	—	Nyilassi.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

vatik, hogy amennyiben szomszédja a fennebbi kötelezettségnek eleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

3048 | 894.

1-3

1978 | 894. k. h. sz.

3-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131-881. sz. a kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 54186 | 884. sz. a jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívatnak a ház, kert, szőlő és földtulajdonosok és bérlők, hogy udvarukban, kertjükben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken levő gyümölcs és diszifákról, bokrok és cserjékről a hernyófészkeket és petegyűrűket folyó évi márczius hó 15-ig leszedessék és azokat műveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégezzék, — tavasz és nyár folyama alatt mutatózó hernyókat és hernyóhálókat leszedessék és elégezzék.

Erről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettek, hogy a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők a hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében azonfelül hogy az elmulasztott munkát az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni 25 frtig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frtig terjedhető pénzbírsággal fogják büntetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kiméltése különösen ajánlatik a lakosság figyelmébe.

Aradon, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 5070 | 894. sz. intézménye nyomán ezennel közhírré tételik, hogy Budapesten f. é. márczius hó 28-tól ápril hó 6-ig és Kolozs-Monostoron f. évi ápril 2-től 11-ig gyümölcsészeti tanfolyam rendeztetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a tanfolyamban résztvenni óhajtok erre vonatkozó kérvénye f. é. márczius hó 1-ig közvetlenül a nagym. m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz nyújtandó be.

A részletes pályázati hirdetmény a városi levéltárban betekinhető.

Arad, 1894. február 17-én.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul	8,10	1,55	10,—
Szolnok	11,14	4,02	1,37
Csaba	2,18	5,57	4,37
Kétegyháza	2,49	6,15	5,08
Lőkősháza	3,07	—	5,26
Kurtics	3,23	6,39	5,43
Sofronya	3,35	—	5,55
ARAD érkezik	3,50	6,57	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,25	8,20	9,45
Sofronya	11,41	—	10,02
Kurtics	11,53	8,38	10,16
Lőkősháza	12,09	8,49	10,35
Kétegyháza	12,32	9,03	11,—
Csaba	1,23	9,25	11,45
Szolnok	4,20	11,48	3,00
BUDAPEST érkezik	7,25	1,50	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
indul	2,25	6,35	4,30	—
Az	2,43	6,46	4,42	—
kivüli k...	3,20	7,08	5,03	—
gyűlési...	3,40	7,19	5,14	—
sejli...	4,00	7,37	5,32	—
...	—	8,00	5,56	—
...	—	8,15	6,12	—
...	—	8,38	6,41	—
...	—	8,56	7,01	—
...	—	11,16	9,59	—
...	—	12,51	11,29	—
Tövös érkezik	—	1,20	11,56	—

Erdély felől:

	éjjel	este
Tövös indul	8,04	1,35
Gyulafehvár	3,40	2,14
Piski	5,52	3,59
Soborsin	8,18	6,26
Totvárad	8,37	6,42
Berzova	9,08	7,07
Konop	9,24	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,12	8,08
Gyórok	10,25	8,20
Glogovász	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lőkősháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,43
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lőkősháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,53
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,30	5,58
Uj-Arad	6,43	11,54	6,09
Németságh	7,05	12,19	6,27
Vinga	7,32	12,47	6,46
Orczifalva	7,48	1,04	6,58
Merczifalva	8,03	1,20	7,09
Szt.-András	8,19	1,38	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,22	2,04	7,39

Temesvár—Arad.]

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,11	8,15
Szt.-András	8,20	1,39	8,45
Merczifalva	8,34	1,57	9,05
Orczifalva	8,45	2,16	9,21
Vinga	9,02	2,41	9,46
Németságh	9,17	2,58	10,07
Uj-Arad	9,34	3,31	10,30
ARAD érk.	9,44	3,45	10,41

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	7,50	6,30
Simánd	8,22	7,01
Kisjennő-Erdőhegy	9,10	7,40
Székudvar	9,29	7,58
Sikló	9,41	8,11
Ottlaka	9,58	8,25
Elek	10,15	8,40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,30	8,55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,05
Elek	5,32	3,25
Ottlaka	5,41	3,37
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,02	4,06
Kisjennő-Erdőhegy	6,18	4,39
Simánd	6,42	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,05	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10,37	8,35
Kamarásmaj.	10,47	8,47
Nesze	10,54	8,57
Kovácsné	11,10	9,15
Bánhegyes	11,31	9,38
M.-Bodzás	11,51	10,00
Bánkut	12,02	10,14
KÉTEGYHÁZA érk.	12,20	10,35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,15
Bánkut	3,22	5,36
Mezőhegyes	3,40	5,49
Kovácsné	4,02	6,06
Nesze	4,39	6,23
Kamarás-maj.	4,48	6,42
MEZŐHEGYES érk.	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. n.
ARAD indul	5,00	9,00	4,25
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,54
Pécska	5,43	9,36	5,20
Battonya	6,12	10,01	5,56
Tompa	6,24	10,11	6,09
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,55
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,22
Nagylak	7,39	11,15	7,44
Apátfalva	8,01	11,35	8,10
Makó	8,26	11,56	8,44
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,01
SZEGED érkezik	9,33	1,00	9,57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,42	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,32	6,46	4,08
Makó	3,55	7,05	4,50
Apátfalva	4,14	7,24	5,15
Nagylak	4,34	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,48	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,20	8,28	7,00
Tompa	5,44	8,50	7,27
Battonya	5,58	9,02	7,42
Pécska	6,24	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,40	9,39	8,24
ARAD érkezik	7,05	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6,30	5,15
Ötvenes	6,48	5,34
Zimánd-Ujfalu	6,55	5,41
Uj-Szt-Anna	7,22	6,07
Világos	7,46	6,31
Muszka-Magyarád	7,53	6,38
Pankota	8,04	6,48
Apatelek	8,37	7,21
Borosjennő	8,48	7,32
Bokszeg-Beél	9,12	7,56
Borossebes-Buttyin	9,44	8,26
Almás-Alosill	10,13	8,55
GURAHONCZ érkezik	10,30	9,12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alosill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjennő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjennő—Csermő.

	délután	este
Borosjennő indul	9,00	7,40
Csermő érkezik	10,00	8,40

Csermő—Borosjennő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,30
Borosjennő érkezik	5,50	4,30

Dr. KIESOW

augsburgi élet-essentiája.

Ezen gyógyszer teljes joggal kiérdemli az Élet-essentiá nevet, mert gyorsan, mondhatni szemmel láthatólag segít, az elveszett egészséget helyreállítja, azt edzi s így az életet hosszabbítja. Legtöbb betegség a gyomor elromlásából és rossz emésztésből ered, melyből ismét a vér nyálkássága és egyéb rossz nedvek származnak s minthogy ezen élet-essentiá éppen a gyomorra hat legjótékonyabban, így különösen ajánlható a következő bajokban:

felfúvódások és szelek, nehéz lélegzés, torokfájás, méhnyálka, hasmenés, vérhas, hideglelés, aranyér, kolkka, főfájás, gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomorerégés stb.

1 üveg ára 1 frt, fél üveg 50 kr., egy tuczat 10 frt, egy tuczat fél üveg 5 frt.

Főraktár: Budapesten, Király-utca 12. sz. a.
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tára.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában: 141. 2-12.

RING LAJOS

„Angyalhoz“ czimzett gyógyszer-tárban Aradon, Asztalos Sándor-u. I. sz.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 5 világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Bistos hatású és ártalmatlan szer. Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje Barmely fogfájást azonnali megszüntet. 1 üveg 35 kr.
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szepők, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pincéjéből. Ára 1 üveg: 8 és 12 frt.

Ménesi aszúbor. Egy 85 centil. üveg 1 frt 50 kr. (krajcár).

Chinabor. 2% Chinintartalommal. Egy 80 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin és vasoxyd tartalommal. Egy 80 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Füst és szag nélkül, vörös, fehér és sárga színben. Egy k 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertyafényvel. Hat percig ég, 1 drb 60 kr. 12 percig ég, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig ég, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer. Mindenféle ízületi megbetegedések, reuma, köszvény, és csontfájdalmak ellen igen hirtelen ható szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenen gyógyszer — a pakolás csekély költségei hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldhetnek. Ugyancsak ezen gyógyszer-tárban minden vegyi anyagot megbízásunk elfogadtatnak és lelkiismeretesen teljesítenek.

217/894 árv. szhoz.

167. 3-3

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város árvaszéke részéről a 217/894. számú végzés alapján ezennel közhírré tétetik, miszerint néh. Junga Sándor volt aradi lakos hagyatékában leltározott 24-64. tételek alatt foglalt szoba butorok, ágy és ruhaneműek valamint különféle egyéb ingóságok önkéntes nyilvános árverésen a helyszínén Arad b. v. Révay-utca 1. sz. alatt **f. évi márczius hó 7-ik napján d. e. 9 órakor** készpénz fizetés mellett eladatnak.

Kelt Aradon, 1894. február 20-án.

Simon Gábor,

t. aljegyző, mint kiküldött.

215 | 894. gazd. sz.

1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke

1. a városi köveseti alapjának terhére ez évben elrendelt munkák u. m.:

1. a nagy-körut egy részének osztorozásával, feltöltésével, valamint a Baross-park mentén támfal építésével,

2. a Batthyányi- és Révai-utcák egyrészének osztorozásával, feltöltése és átkövezésével,

3. a Sina-utca egyrészének átkövezésével,

4. a vágóhid-utczában a választó-utczától a Demeter-utczáig terjedőleg tervezett osztorozással összekötött munkák teljesítésének elvállalása és

II. 900 köbméter kocsit kövezéséhez alkalmas tört kőnek szállítása iránt 1894. évi márczius hó 12-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár az egyes munkákra nézve a következő:

az 1. alatti munkákra nézve 7600 frt 98 kr.

a 2. " " " 5956 frt 89 kr.

a 3. " " " 713 frt 40 kr.

a 4. " " " 1610 frt 50 kr.

egy köbméter tört kőre nézve 4 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi febr. hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Van szerencsénk a n. b. vevőinknek és a t. közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy **divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi fehérnemű és gyermekjáték üzletünket**

a tavaszi idényre

a legjobb és legolcsóbb árukkal felszereltük, a nagy forgalom által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy azokat

olcsóbban mint bárhol

eladjuk. Minden igyekezetünk az, hogy t. vevőinket a legolcsóbb árban kiszolgálhassunk, mert a **kevés haszon, nagy forgalom!**

T. vevőink b. pártfogását továbbra is kérjük

Tisztelettel

Kilényi O. és Társa

a kék golyóhoz,

Aradon, Andrassy-tér 20. szám

(Arasa-épület) 108 8-3

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

4165/I.-894.

185

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak rákos-ujezási, hatvan-szolnoki, ujezász jászapáti, szolnok-czeplédi, szolnok-csabai, szajol-püspökladányi, pusztatényő-szentes-hm.-vásárhelyi, mezőtúr-szarvas-mezőhegyesi, mezőtúr-turkevei és békéscsaba-békési vonalain, nemkülönben a szolnoki forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak folyó évi május hó 1-től számított három éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívjuk tehát a pályázni kívánó és iparendőlyvel bíró órákat, hogy 50 kros bélyeggel és a borítékon „Ajánlat a pályázók jókarban tartása, javítása és szabályozása iránt“ felirattal ellátott zárt ajánlataikat folyó évi ápril hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályánál nyújtsák be.

Bánompénz fejében 50 azas ötven forint készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. é. márczius hó 31-ének déli 12 órájáig alulirt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

A fenti feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A szerződési feltételek alólirt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek; feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Aradon, 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

2008 | 894. kh. sz.

129 | 3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a kövezett s asphalt-járdákat a háztulajdonosok naponta le nem seprétek, minek folytán a járdák száraz időben szennysek s esős időben igen sárosak.

Miután a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében a járdák tisztántartásáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni, figyelmeztetnek, hogy kik bályrendelet ellen vétnek, az idézet delet 9. §-a értelmében fognak megítélve.

Arad, 1894. február 15.

A főkapitány

Nyáry
alkapitány.

187 | 894. gazd. sz.

1-3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Reiniger A. S. által bérben tartott felső Marosparti 13, 14. számú 1080⁰⁰/₁₀₀ □-ölnyi, valamint a felső Marosparti ugyancsak fentnevezett által bérben tartott 14. sz. 216⁸⁰/₁₀₀ □-ölnyi és 14. számú 400 □-ölnyi, végül a bulcsi uradalom nevében eddig Hirschmann Simon által bérben tartott alsó Marosparti 1000 □-ölnyi falerakó helynek 1894. évi május hó 1-étől számítandó 8 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi márczius hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár a felső Marosparti 13, 14/1, 14/2, 14/3. számú falerakó helyeknek □-öleért évi 25 kr., az alsó Marosparti falerakó helynek □-öleért évi 20 krnyi bér.

Bánompénzül leteendő 26 frt, 16 frt, illetve 20 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi február hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.